

Haven- en Waterbeleid

Procesmanager

Koning Albert II-laan 20 bus 2

1000 Brussel

Tel. 02 553 71 09 - Fax. 02 553 71 07

jan.hemelaer@vlaanderen.be

Verslag (ontwerp)	Overleg complex antwerpen	project containerbehandelingscapaciteit
vergaderdatum	20 mei 2016	
voorzitter	Jan Hemelaer	Procesmanager
verslaggever	Jan Baelus	Ondersteuning procesmanager (bureau OMGEVING)
aanwezig	<p>André Van de Vyver Ann Van Damme Marc Van de Vijver Boudewijn Vlegels Rudy Van Puyvelde Hans Debock Paul Somers</p> <p>Wouter Van Herck Maarten Goris Koen Goeminne Reginald Loyen Sarah Braeckman Kristof Devos Greet Bernaers Manu Vandamme Bert De Bondt David Stevens Peter Van de Putte Marjan Van Avermaet Goedele Schuerman</p> <p>Ina Van Hoye</p>	<p>gemeente Zwijndrecht, burgemeester gemeente Zwijndrecht, schepen gemeente Beveren, burgemeester gemeente Beveren, schepen gemeente Sint-Gillis-Waas, secretaris gemeente Beveren, coördinator LO gemeente Zwijndrecht, departementshoofd AWV-A'pen Dep. MOW, medewerker procesmanager bemiddelaar infrastructuurprojecten a.i. Dep. MOW, afd. Beleid Dep. RV, beleidsuitvoering Dep. MOW, afd. Maritieme Toegang Havenbedrijf A'pen, directeur Havenbedrijf A'pen Team complexe projecten Team complexe projecten Maatschappij LSO, directeur Maatschappij LSO Communicatieondersteuning procesmanager (bureau DenS) Communicatieondersteuning procesmanager (bureau Jusbox)</p>
Afwezig met kennisgeving	<p>Ilse Moeremans Jan Noppe Ilse Weynants Chris Lippens</p>	<p>Team complexe projecten gemeente Beveren, secretaris gemeente Zwijndrecht, secretaris gemeente Sint-Gillis-Waas, burgemeester</p>
volgende vergadering	Nvt	

---

0. Situering en opzet

Jan Hemelaer situeert (cfr. het uitnodigingsbericht) deze vergadering in de opstart van een zogeheten 'complex project' voor extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen. Er is dringend nood aan extra capaciteit. Gelet op de schorsing van het GRUP havenontwikkeling LO door de Raad van State komt de ontwikkelingszone Saeftinghe daar nu niet voor in aanmerking, dus is het de bedoeling om via een procedure volgens het decreet complexe projecten te bekijken waar er binnen het havengebied mogelijkheden liggen. Intussen blijft de Vlaamse Regering achter het GRUP staan en zal het de verdediging voor de Raad van State gewoon verderzetten. In die zin beschouwt de regering de ontwikkelingszone Saeftinghe dus nog steeds als bestemd voor economische ontwikkeling.

In de huidige opstartfase van het complex project loopt de ambtelijke voorbereiding en gebeurt het nodige overleg, maar de formele start komt er pas wanneer de Vlaamse Regering een 'startbeslissing' neemt. Volgens de huidige timing zou dat voor het zomerreces zijn.

1. Decreet complexe projecten

Bert De Bondt licht het opzet, de aanpak en de procedures van een complex project zoals beschreven in het decreet toe (zie presentatie in bijlage, reeds toegestuurd).

Op vraag van Marc Van de Vijver of in het decreet ook beroepsmogelijkheden zijn voorzien, geeft David Stevens aan dat zowel het voorkeursbesluit als het projectbesluit bij de Raad van State kunnen worden aangevochten, maar enkel over de punten die op dat (eerste strategische, nadien projectgewijze) niveau liggen; de kansen op vernietiging zijn daardoor kleiner. Jan Hemelaer vult aan dat de Vlaamse overheid er van uitgaat dat het proces van het complex project goed, transparant en ruim wordt opgezet, en er dus geen of veel minder beroep zal worden aangetekend.

Op vraag van Hans De Bock of er een projectbesluit kan worden genomen wanneer het voorkeursbesluit (nog) wordt aangevochten, geeft David Stevens aan dat de onderzoeken richting voorkeursbesluit kunnen maar dat het een keuze is van de overheid om dat al dan niet te doen.

Op vraag van Peter Van de Putte of er bij het voorkeursbesluit ook al onteigeningen, in dit geval bijv. voor Doel, kunnen, geeft David Stevens aan dat dat kan, als het in het gekozen alternatief past. Mogelijk kan die onteigening met hoogdringendheid gebeuren, maar dan is daar een goede motivatie voor nodig. En men moet er rekening mee houden dat dit bij de Raad van State kan worden aangevochten. Als de RvS die bezwaren niet aanvaardt, dan kan de onteigening ook al worden uitgevoerd nog voor er een projectbesluit is.

Boudewijn Vlegels vraagt of het voorkeursbesluit binnen het GRUP moet blijven of ruimer kan zijn. Deze vraag heeft een geografisch en een procedureel aspect. Jan Hemelaer geeft aan dat het complex project zich richt op het havengebied zoals formeel afgebakend in het GRUP. Er is overwogen om de scope uit te breiden (bv. haven Zeebrugge), maar er zijn een aantal gegronde redenen om het complex project (CP) toch te beperken tot het havengebied Antwerpen. David Stevens vult aan voor het procedurele aspect: op het niveau van een projectbesluit (en dus nog niet op het niveau van een voorkeursbesluit) kunnen binnen een CP ruimtelijke bestemmingen vastgelegd en/of aangepast worden.

2. Ontwerp procesnota

Jan Hemelaer duidt dat het rondgestuurde ontwerp van procesnota nog aan de bemerkingen van de partners kan worden aangepast. De auteurs van de verschillende hoofdstukken lichten de hoofdlijnen daarvan kort toe; ze worden per hoofdstuk besproken.

2.1. Hoofdstuk 1 – inleiding

Bij dit hoofdstuk zijn er geen vragen of suggesties.

2.2. Hoofdstuk 2 – projectnoodzaak en -doelstellingen

Op de vraag van Hans De Bock hoe sterk de zeer precieze beschrijving van de benodigde terminals (afmetingen) een randvoorwaarde is en dus eigenlijk alle alternatieven voor een Saefthinghedok uitsluit, geeft Greet Bernaers aan dat dit reële afmetingen zijn en dat deze wel dwingen van in termen van terminals te denken hetgeen noodzakelijk is voor een werkbare exploitatie. Peter Van de Putte en Greet Bernaers lichten toe dat met deze beschrijving ook een alternatief achter Kieldrechtsluis kan, mits alle huidige concessiehouders daar zouden verhuizen; dergelijke consequenties moeten dan worden opgelijst. Bert De Bondt en David Stevens wijzen er op dat de omschrijving van het CP niet verder gaat dan “extra containerbehandelingscapaciteit”. De afmetingen van de terminals moeten mee afgewogen worden in een reeks andere criteria. Als een bepaald alternatief wat minder goed scoort op het criterium van de benodigde afmetingen, maar zeer goed op alle andere criteria, kan het verantwoord zijn om dat alternatief mee aan boord te houden (zie ook 2.3 van dit verslag: toevoeging onderzoek naar operationaliteit terminals).

André Van de Vyver wijst er op dat dit dossier een grote claim legt op het Oosterweeldossier en het – met zijn impact op de E34 en E17 – volledig doorkruist. Jan Hemelaer geeft aan dat de Vlaamse Regering zich terdege bewust is van de mobiliteitsaspecten van dit dossier. Wouter Van Herck licht toe dat de hoofdwegen zelf weliswaar niet mee in dit project zitten, maar dat de effecten van dit project op die hoofdwegen wel mee in dit onderzoek zitten en evt. milderende maatregelen of aanpassingen dus ook. Voor André Van de Vijver blijft het de omgekeerde wereld dat het onderliggende cruciale project van Oosterweel niet in beeld komt. Maarten Goris onderstreept dat er voor gekozen wordt dit complex project af te lijnen tot aan de hoofdwegen omdat anders heel Vlaanderen onder de scope van het CP zou vallen.

Marc Van de Vijver vraagt qua mobiliteit niet alleen Oosterweel maar ook de ontsluiting van het Waasland beter op te nemen. Als de Vlaamse Regering een duidelijke timing zou geven voor de realisatie van de verschillende mobiliteitsprojecten, zou dat al veel bezorgdheden wegnemen.

2.3. Hoofdstuk 3 – voorstel van aanpak

Peter Van de Putte vraagt of er na de startbeslissing door de regering nog inspraak is over de alternatieve scenario's. Jan Hemelaer bevestigt: er volgt een openbaar onderzoek over de alternatievenonderzoeksnota. Ook de bijeenkomst van vandaag is een eerste vorm van participatie.

Op voorstel van Greet Bernaers zullen het tweede en derde onderdeel van het derde scenario op blz. 16, die inhoudelijk op hetzelfde slaan, worden samengevoegd.

Op voorstel van Manu Vandamme zal ook onderzoek naar de operationaliteit van de terminals als onderzoeksthema worden vernoemd. Op die manier kan de praktische werkbaarheid van de terminals in alle alternatieven mee onderzocht en afgewogen worden.

Boudewijn Vlegels wil weten of het voorgestelde onderzoek naar economische samenwerking tussen de Vlaamse havenbesturen (blz 19) ook de samenwerking met Zeebrugge terug opentrekt. Greet Bernaers beschouwt dit als twee parallelle zaken. Het samenwerkingsoverleg met Zeebrugge loopt onder leiding van de havencommissaris verder. Daarnaast start dit complex project op vanuit de vaststelling dat beide havens er mee akkoord gaan dat een bijkomende containerbehandelingscapaciteit in de haven van Antwerpen nodig is. Bert De Bondt concludeert dat het onderzoek naar samenwerking tussen havenbesturen van een andere orde is dan de onderzoeken naar de effecten van mogelijke alternatieven. Op zijn voorstel zal het als onderzoek van de context en ter onderbouwing van de context worden benoemd en dus geschrapt worden op blz 19.

2.4. Hoofdstuk 4 – communicatie- en participatietraject

Op voorstel van André Van de Vyvere zullen bij de stakeholders ook actiegroepen zoals Straten-Generaal, Ademloos en Ringland worden toegevoegd en op voorstel van Sarah Braeckman ook Electrabel en Engie.

Aan het uitgebreide processteam van OHA dat als stuurgroep voor dit complex project optreedt, zal op voorstel van André Van de Vyver ook de gemeente Zwijndrecht worden toegevoegd.

Jan Hemelaer meldt dat het Centraal Netwerk van 16/6 e.k. een eerste maal de rol van klankbordgroep voor dit project zal opnemen en i.f.v. de actorenlijst opgenomen in de procesnota, eventueel kan worden uitgebreid.

Wat de timing betreft, is deze voor Greet Bernaers laat: zij hoopt op een voorkeursbesluit in juli 2017 en een projectbesluit in juli 2018. Voor Jan Hemelaer hangt dit veel af van de voorgaande stappen: hoe beter deze worden voorbereid en er draagvlak voor is, hoe sneller er beslist kan worden. De timing ligt in de handen van het politieke niveau.

Peter Van de Putte beveelt aan in de communicatie te onderstrepen dat andere alternatieven zeker kunnen worden ingebracht voor verder onderzoek. Met de huidige omschrijving kan immers de indruk ontstaan dat enkel een Saeftinghedok beoogd wordt, al van bij het begin van het CP. Maarten Goris sluit daar bij: alle alternatieven moeten volwaardig aan bod kunnen komen; dat is de filosofie van een CP.

2.5. Hoofdstuk 5 – financiële middelen

Op vraag van Greet Bernaers wie de studie over de financiering opstart, geeft Reginald Loyaen aan dat dit op aangeven van de minister MOW, afdeling Beleid is.

2.6. Hoofdstuk 6 – vervolgstappen

Bij dit hoofdstuk zijn er geen vragen of suggesties.

3. Vervolgafspraken

Opmerkingen op de ontwerp procesnota kunnen tot en met donderdag 26 mei aan de procesmanager en Maarten Goris worden bezorgd.

Verdere bespreking gebeurt in het Centraal Netwerk van 16/6. In het kader van de transparantie die ten grondslag ligt aan elk complex project, lijkt het nuttig de ontwerp

procesnota vooraf aan de genodigden voor het Central Netwerk te verspreiden, uiteraard met duiding dat de startbeslissing nog niet genomen is.

4. Algemene vragen

Hans De Bock vraagt hoe de natuurontwikkeling uit dit onderzoek / complex project zich zal verhouden tot de lopende natuurontwikkeling. Maarten Goris antwoordt dat de natuurontwikkeling verschilt naargelang elk alternatief en dus mee als een van de criteria afgewogen zal worden. Anderzijds beperkt dit CP zich tot het voorzien van extra containerbehandelingscapaciteit. Uiteraard zijn er daarnaast nog een heel aantal andere projecten van havenontwikkeling (industrie, logistiek) waar natuurontwikkeling aan moet voorafgaan. Daarom blijft de huidige natuurontwikkeling verder lopen.

Op vraag van Peter Van de Putte bevestigen Jan Hemelaer en Jan Baelus dat natuurcompensaties bij het complex project ook buiten het havengebied kunnen; dit wordt best in de procesnota geëxpliciteerd.

Rudy Van Puyvelde onderstreept de vraag van Sint-Gillis-Waas over de opwaardering van de parallelweg van E34 in functie van bedrijventerreinen opdat de gemeente niet alleen met de natuurontwikkeling voor de haven wordt opgezaagd, maar ook economisch kan vooruitgaan.

Op vraag van Boudewijn Vlegels wat er zal / moet gebeuren als het GRUP onderuit gaat, geeft Jan Hemelaer aan dat dan het gehele plaatje van LSO opnieuw zal moeten onderzocht worden in een (of meerdere) nieuw(e) planningsproces(sen), parallel aan dit complex project. Dat kan een GRUP zijn, of nog een complex project, of meerdere: daar is nu nog geen afgelijnd idee over.